

**Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет технологій та дизайну**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Приймальною комісією Київського
національного університету
технологій та дизайну
«04» травня 2026, протокол № 5

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В.о. ректора КНУТД
д.е.н., проф. **Талит БІСЛЯЛОВ**
«04» травня 2026 року

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ**

зі спеціальності Д 8 Право
(денна та заочна форми навчання)

**на здобуття ступеня бакалавра на 2026 рік
освітньо-професійна програма «Господарсько-правова діяльність»**

РЕКОМЕНДОВАНО
вченою радою факультету
економіки та управління
від 17 квітня 2026 р.
Протокол № 8

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри приватного та
публічного права
від 02 квітня 2026 р.
Протокол № 10

ВСТУП

Метою вступного випробування для спеціальності D 8 Право є з'ясування рівня підготовки випускників закладів загальної середньої освіти вимогам за обраним фахом.

Вступ за спеціальністю D 8 Право здійснюється на засадах вступних іспитів на загальних підставах, передбачених чинним законодавством на момент проведення вступних випробувань. Прийом вступників для здобуття освітнього ступеня бакалавр за спеціальністю D 8 Право проводиться за результатами фахового іспиту, який відбуватиметься у формі письмового екзамену та усної співбесіди, який містить питання з основних дисциплін циклу професійної підготовки.

На надання письмової відповіді вступнику відводиться 2 години.

Вступний іспит включає в себе розділи з наступних дисциплін:

- 1) Основи правознавства;
- 2) Конституційне право;
- 3) Теорія держави і права.

ОПИС ОСНОВНИХ РОЗДІЛІВ ТА ЇХ КОРОТКИЙ ЗМІСТ

Розділ 1. Основи правознавства

Поняття правознавства. Соціальні передумови права. Мораль і релігія. Фундаментальні засади права: гідність, свобода, рівність, справедливість. Людина як найвища соціальна цінність. Соціальні норми. Поняття і види соціальних норм. Поняття та ознаки права. Джерела права. Система права та її елементи. Цінність права. Передумови виникнення держави. Поняття й ознаки держави. Державна влада. Форми держави. Функції держави. Правовідносини. Склад правовідносин. Підстави виникнення, зміни і припинення правовідносин. Правопорушення: поняття, склад, види. Юридична відповідальність: поняття, підстави, види. Права людини. Покоління прав людини. Механізми захисту прав та свобод людини і громадянина в Україні. Демократія. Верховенство права. Поняття Основного закону держави. Структура Конституції України. Конституційний лад України. Правова характеристика понять «людина», «особа», «громадянин». Громадянство України. Обсяг цивільної правосуб'єктності неповнолітніх. Неповнолітні як учасники договірних правовідносин. Власність неповнолітніх. Призначення правника у сучасному демократичному суспільстві. Правничі професії. Охорона правопорядку. Правозахисна діяльність.

РОЗДІЛ 2. Конституційне право

Поняття, предмет і метод конституційного права. Система конституційного права, його зв'язок з іншими галузями права. Джерела конституційного права. Поняття і основні властивості Конституції як основного закону держави. Види і форми конституцій. Загальні засади конституційного ладу України. Конституційні принципи правового статусу

особи в Україні. Конституційні обов'язки громадян України. Конституційні громадянські (особисті) і політичні права людини і громадянина. Конституційні економічні, соціальні та культурні права людини і громадянина. Вибори в Україні: поняття, основні принципи. Види виборів і виборчих систем. Поняття і структура системи органів державної влади в Україні. Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в державі. Правовий статус Президента України. Поняття, принципи і система місцевого самоврядування.

РОЗДІЛ 3. Теорія держави і права

Предмет, методи та функції теорії держави і права. Загальна характеристика існуючих теорій виникнення держави і права: підстави і причини різноманітності підходів. Загальна характеристика первісного суспільства: економіка, організація, регулювання. Суспільна влада та соціальні норми у докласовому суспільстві. Державна влада як основа сутності держави. Еволюція сутності і соціального призначення держави. Пошук універсального визначення поняття держави. Співвідношення їх з цілями, завданнями і принципами діяльності держави. Основні характерні риси функцій держави. Конкретно-історична обумовленість функцій держави. Обумовленість функцій держави її сутністю і соціальним призначенням. Класифікація функцій держави. Основні внутрішні функції держави. Основні зовнішні функції держави. Основні і додаткові; постійні і тимчасові функції держави. Функції держави і функції окремих його органів. Функціонування держави. Поняття типу держави. Необхідність визначення різних типів держав. Типологія як один з найважливіших прийомів і засобів пізнання історичного процесу розвитку держави. Форма держави як сукупність найбільш значущих її ознак. Співвідношення форми держави і її сутності. Поняття і призначення механізму держави. Його роль у здійсненні функцій і завдань держави.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНИЙ ІСПИТ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ D 8 ПРАВО

РОЗДІЛ 1. Основи правознавства

1. Поняття держави та її основні ознаки.
2. Теорії походження держави і права.
3. Причини виникнення держави і права.
4. Форма держави: поняття та основні елементи.
5. Галузі права і правові інститути.
6. Характеристика форм державного устрою.
7. Політичний режим: поняття і види.
8. Функції держави: поняття та класифікація.
9. Форма Української держави за Конституцією України.
10. Структура норми права.
11. Поняття і основні ознаки правової держави.
12. Поняття громадянського суспільства, його ознаки та структура.
13. Співвідношення громадянського суспільства і держави: підходи до розуміння.
14. Поняття і ознаки права.
15. Джерела (форми) права: поняття і види.
16. Правовий звичай: поняття, загальна характеристика.
17. Поняття правового прецеденту.
18. Поняття та ознаки нормативно-правового акта як складової системи законодавства.
19. Класифікація нормативно-правових актів.
20. Систематизація нормативно-правових актів: поняття і види.
21. Норми права та їх види.
22. Система органів виконавчої влади в Україні.
23. Закон і його місце в системі нормативних актів.
24. Підзаконні нормативно-правові акти та їх види.
25. Правові відносини: поняття, види, структура.
26. Суб'єкти правовідносин: поняття і види.
27. Об'єкти правовідносин: поняття і види.
28. Юридичні факти: поняття і класифікація.
29. Поняття системи права як внутрішньої його організації.
30. Правопорушення: поняття ознаки і види.
31. Юридична відповідальність: поняття, види, підстави.

РОЗДІЛ 2. Конституційне право

1. Структура Конституції України.
2. Основні риси Української держави за Конституцією України.
3. Форма правління в Україні.
4. Визнання найвищої соціальної цінності в Україні.
5. Конституційний статус державної мови та мов національних меншин

України.

6. Об'єкти права власності Українського народу.
7. Найважливіші функції держави.
8. Державні символи України.
9. Конституційне право на працю.
10. Конституційне право на освіту.
11. Конституційне право на соціальний захист.
12. Конституційне право на охорону здоров'я.
13. Обов'язки громадянина України.
14. Право громадянина України на вибори.
15. Повноваження Верховної Ради України.
16. Підстави припинення служби в органах місцевого самоврядування.
17. Державний бюджет України.
18. Порядок обрання Президента України.
19. Повноваження Президента України.
20. Основні обов'язки посадових осіб місцевого самоврядування.
21. Склад Кабінету Міністрів України.
22. Повноваження Кабінету Міністрів України.
23. Повноваження місцевих державних адміністрацій.
24. Статус прокуратури України за Конституцією України.
25. Система судів в Україні.
26. Основні засади судочинства в Україні.
27. Система адміністративно-територіального устрою України.
28. Органи місцевого самоврядування в Україні.
29. Повноваження територіальних громад за Конституцією України.
30. Статус та повноваження Конституційного суду України.
31. Порядок подання законопроекту про внесення змін до Конституції України.

РОЗДІЛ 3. Теорія держави і права

1. Теорія держави і права в системі суспільних наук.
2. Поняття права і його сутнісні ознаки.
3. Поняття і види об'єктів правових відносин.
4. Теорія держави і права в системі юридичних наук.
5. Співвідношення об'єктивного та суб'єктивного права.
6. Форми безпосередньої реалізації правових норм (дотримання, виконання і використання).
7. Наукові методи дослідження держави і права.
8. Співвідношення держави і права.
9. Поняття правозастосування і його стадії.
10. Основні функції теорії держави і права.
11. Співвідношення позитивного і природного права.
12. Порівняльна характеристика правозастосовчого та нормативно-правового актів.
13. Взаємодія юридичної науки і юридичної практики.

14. Спеціально-юридичні принципи права та їх види.
15. Поняття правової поведінки.
16. Основні напрями вдосконалення юридичної практики.
17. Регулятивно-статична і регулятивно-динамічна функції права, їх співвідношення.
18. Юридичний склад правопорушення.
19. Поняття і ознаки державної влади.
20. Охоронна функція права і її практичне втілення.
21. Види правопорушень, їх характеристика.
22. Співвідношення політичної і державної влади.
23. Імперативний метод правового регулювання.
24. Шляхи і засоби попередження правопорушень.
25. Політична система суспільства та її структура.
26. Диспозитивний (автономний) метод правового регулювання.
27. Поняття й ознаки юридичної відповідальності.
28. Поняття і структура громадянського суспільства.
29. Механізм правового регулювання, його структура.
30. Поняття і види соціальних норм. Місце норм права в системі соціальних норм.
31. Загальна характеристика теорій виникнення держави і права.

ЛІТЕРАТУРНІ ДЖЕРЕЛА

РОЗДІЛ 1. Основи правознавства

1. Конституція України. Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. із змінами ВВР, 2014, № 11, ст. 143. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року. *ВВР України*. 1990. № 31. Ст. 429.
3. Про вибори народних депутатів України: Закон України від 17 листопада 2011 р. № 4061-VI. *ВВР України*. 2016. № 22. Ст. 794.
4. Про вибори Президента України: Закон України від 18 березня 2004 р. № 1630-IV. *ВВР України*. 2016. № 4. Ст. 44.
5. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001 р. *ВВР України*. 2016. № 9. Ст. 93.
6. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 10 жовтня 2010 р . *ВВР України*. 2016. № 5. Ст. 50.
7. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 10. Ст. 108.
8. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 10. Ст. 108.
9. Про громадські об'єднання : Закон України від 4 липня 2013 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 2. Ст. 17.

10. Про політичні партії в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 4. Ст. 44.
11. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1697-VII *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 2-3. Ст. 12.
12. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 7 червня 2001 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 5. Ст. 50.
13. Про судоустрій та статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 5. Ст. 50.
14. Ананьїн В. О., Горлинський В. В. , Пучков О. О. Правознавство: навч.-метод. посібник; за ред. В. О. Ананьїна Київ: ІСЗЗІ КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 278 с.
15. Балюк Г.І. , Демський Е.Ф. , Ковальський В.С. Правознавство: підручник; за ред. О. В. Дзери. Київ: Юрінком Інтер, 2017. 632 с.
16. Правознавство: підручник / Г.І. Балюк, Е.Ф. Демський, В.С. Ковальський [та ін.]; за відп.ред. О.В. Дзери. 11-те вид., перероб.і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2017.

РОЗДІЛ 2. Конституційне право

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 2-го скликання. *Відомості Верховної Ради України* №30, 1996 р. Ст. 141.
2. Про вибори народних депутатів України: Закон України від 7 липня 2005 р. *Відомості Верховної Ради України* № 33. 2005 р. Ст. 1983.
3. Про біженців: Закон України від 21 червня 2001 р. *Відомості Верховної Ради України*. № 47. 2001. Ст. 250.
4. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001 р. *Відомості Верховної Ради України* № 4/ 2001 р. Ст. 65.
4. Про комітети Верховної Ради України: Закон України від 4 квітня 1995 р. *Відомості Верховної Ради України*. № 19. 1995 р. Ст. 134.
5. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. *Відомості Верховної Ради України*. № 25, 1997 р. Ст. 20 (з змінами та доповненнями).
6. Про об'єднання громадян: Закон України від 16 червня 1992 р. *Відомості Верховної Ради України*. № 34. 1992 р. Ст. 504 та № 46, 1993 р. Ст. 427.
7. Конституційне право України : тематичний словник. Херсон. міська друк., 2010 р. 131 с.
8. Конституція України в актах Конституційного Суду України (аналітичний огляд та коментар) / А. Стрижак. Київ, 2010 р. 629 с.,
9. Олійник А.Ю. Конституційне право України та зарубіжних країн: Підручник. А.Ю. Олійник, М.І. Кагадій. За заг. ред. профес. А.Ю. Олійника. К.: КНУТД, 2018. 436 с.
10. Олійник А.Ю. Конституційні свободи людини і громадянина та їх забезпечення в Україні: Монографія. К.: КНУТД; Дніпро: Ліра ЛДТД, 2018. 371 с.

11. Олійник А.Ю. Повноваження суб'єктів підприємницької діяльності, як елемента конституційного правового статусу. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 1. С. 70-73. http://www.lsej.org.ua/1_2023/14.pdf
12. Олійник А.Ю. Адвокатура в правовій системі України. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 3. С. 323-326. http://www.lsej.org.ua/3_2023/74.pdf
13. Олійник А.Ю. Реформа адвокатури України : адміністративно-правове забезпечення. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції 2023. № 1. С. 146-152. http://apnl.dnu.in.ua/1_2023/24.pdf
14. Олійник А.Ю. Правове регулювання обов'язкової антикорупційної експертизи. Право і суспільство. 2023. № 3. С. 225-231. http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2023/3_2023/33.pdf
15. Олійник А.Ю., Коваль О.М. Адвокатура в системі суб'єктів адміністративно-правового забезпечення реалізації правозахисної функції Української держави. Часопис Київського університету права. 2023. № 1. С. 172-176.
16. Олійник А.Ю., Коваль О.М. Правове регулювання громадської антикорупційної експертизи. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 7. С. 295-298. http://www.lsej.org.ua/7_2023/68.pdf
17. Олійник А.Ю., Оніщик Ю.В. Поняття та види антикорупційної експертизи нормативно-правових актів. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 8. С. 148-151. http://www.lsej.org.ua/8_2023/32.pdf

РОЗДІЛ 3. Теорія держави і права

1. Акт проголошення незалежності України : Постанова Верховної Ради Української РСР від 24.08.1991. *Відомості Верховної Ради української РСР*. 1991. № 38. Ст. 502.
2. Декларація про державний суверенітет України : Декларація Верховної Ради Української РСР від 16.07.1990. *Відомості Верховної Ради української РСР*. 1990. № 31. Ст. 429.
3. Конституція України : Закон України від 28.06.1996. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
4. Загальна теорія права і держави: навч. посіб. / Яна Бариська, Зоя Погорелова, Терезія Попович; ДВНЗ «Ужгород. нац. ун-т», Юрид. ф-т. Ужгород: Вид-во Олександри Гаркуші, 2021. 550 с.
5. Правозастосування : навч. посіб. / О. А. Назаренко та ін. / За заг. ред. С. Д. Гусарєва. Київ : НАВС, ФОП Маслаков, 2020. 160 с.
6. Місцеве самоврядування в Україні та зарубіжних державах: порівняльно-правові аспекти: монографія / за загальною редакцією доктора юридичних наук, професора О. В. Батанова, доктора юридичних наук, професора О. В. Марцеляка, доктора юридичних наук, професора А. Берлінгуера: Київ: Вид-во «ОСНОВА», 2020. 672 с.
7. Теорія держави та права: навч. посіб. / Л. М. Ніколенко, Н. В. Іванюта, А. І. Батечко ; МВС України, Донец. юрид. ін-т. Київ : Дакор, 2021. 215 с.

8. Теорія держави і права: навч. посіб. / Тополевський Р. Б., Федіна Н. В.; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 267 с.
9. Теорія держави і права: підручник / за заг. ред. канд. юрид. наук, проф Л. В. Ніколаєвої, д-ра юрид. наук, проф. Т. О. Гуржія; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. Київ : КНТЕУ, 2021. 423 с
10. Загальна теорія права : підручник / О.В. Петришин, Д.В. Лук'янов, С.І. Максимов, В. С. Смородинський та ін.; за ред. О. В. Петришина. Харків: Право, 2020. 568 с.
11. Антошкіна В. К. Тлумачення за особливої форми реалізації правових норм (правореалізації). *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. №1. С. 12-
12. Андрусів Л. М. Засоби оприлюднення нормативно-правових актів. *Право і суспільство*. 2020. № 1. С. 3-8.
13. Богдана Довгань, Тетяна Міхайліна. Цифрові права людини четвертого покоління крізь призму трансгуманізму. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 1. С. 171-174.
14. Завгородня Ю. С. Функції держави в сучасних умовах: пропедевтичний аспект. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 3. С. 20-22
15. Касинюк Л.А., Мельник Е.А. Правова держава та проблеми становлення її в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. № 6. С. 28-32
16. Кельман М. С., Коваль І. М. Щодо питання про суб'єктивну сторону правозастосування в правовій державі. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Юриспруденція. 2020. №43. С. 4-7.
17. Теорія держави і права : підручник / [О. М. Бандурка, О. М. Головка, О.С. Передерій та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О. М. Бандурки ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. 416с.
18. Копча В. В. Сучасна держава: основні підходи до розуміння. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2020. Сер.:Юриспруденція. № 43. С. 13-17.
19. Макаренко Л.О. Актуальні проблеми формування правової культури в Україні на сучасному етапі. *Правова держава*. 2020. Випуск 31. Київ: Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2020. С. 46-54.
20. Іванків І. Б. Права людства: стан та перспективи їх забезпечення дис. докт-ра. юрид. наук : спец. 12.00.01. Київ, 2019.
21. Мельничук С. М. Правові форми реалізації функцій сучасної держави. дис. докт-ра. юрид. наук : спец. 12.00.01. Київ, 2019. 478 с.
22. Наталя Атаманова. Проблемні питання застосування норм права. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 2. С. 164-169
23. Непийвода В.П., Непийвода І.В. Прецедент як стрижневий складник англо-американського права та його входження в правову систему України. *Правова держава*. 2020. Випуск 31. Київ: Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2020. С. 108-119.
24. Оніщенко Н. М. Правове регулювання, правовий вплив та правове забезпечення: індекс взаємовизначеності. *Правова держава*. 2020. Випуск 31. Київ: Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2020. С. 46-
25. Пархоменко Н.М. Правова доктрина як результат правозастосовної

діяльності суду. *Правова держава*. 2020. Випуск 31. Київ: Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2020. С. 54-62.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ

Оцінювання відповіді на письмові питання та усну співбесіду здійснюється за шкалою. Максимальна кількість балів за вичерпні відповіді на три письмові питання та усну співбесіду складає 200 балів.

Шкала оцінювання відповідей на питання

Шкала оцінювання відповідей на питання				Критерії оцінювання
перше питання (письмове)	друге питання (письмове)	третє питання (письмове)	співбесіда (усне)	
50	50	50	50	Правильна вичерпна відповідь на поставлене запитання, продемонстровано глибокі знання понятійного апарату і літературних джерел, уміння аргументувати свою відповідь, наведено приклади
45	45	45	45	В основному відповідь на поставлене питання правильна, але є несуттєві неточності
40	40	40	40	Відповідь на поставлене питання загалом наведено, але не має переконливої аргументації відповіді, характеристики певних об'єктів
30	30	30	30	Відповідь показує посереднє знання основного програмного матеріалу, містить суттєві помилки при трактуванні понятійного апарату
20	20	20	20	Відповідь на запитання неповна та містить суттєві помилки
0	0	0	0	Відповідь неправильна або відсутня

Підсумкова шкала оцінювання

Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
170-200	A	відмінно
150-170	B	добре
130-150	C	
110-120	D	задовільно
100-110	E	
0-90	F	не склав

Додаток

Приклад екзаменаційного білету

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ПРИВАТНОГО ТА ПУБЛІЧНОГО ПРАВА**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор КНУТД

_____ Олександра ОЛЬШАНСЬКА

“ ____ ” _____ 2026 р.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ІСПИТУ

на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності D 8 Право
освітня програма «Господарсько-правова діяльність»

Білет № ____

1. Поняття та основні вимоги законності.
2. Джерела конституційного права.
3. Теорія держави і права в системі юридичних наук.

Затверджено на засіданні кафедри приватного та публічного права
протокол № __ від « ____ » _____ 2026 року

Завідувач кафедри _____ д.ю.н., професор **Юрій ОНІЩИК**